

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Ons kenmerk
772623

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 13 juni 2016
Onderwerp Voorstel van rijkswet tot wijziging van de Rijkswet op het
Nederlandschap ter verlenging van de termijnen voor verlening van
het Nederlandschap en enige andere wijzigingen (33 852) (R2023)

In het kader van de plenaire behandeling van het voorstel van Rijkswet tot
aanpassing van de Rijkswet op het Nederlandschap ter verlenging van de
termijnen voor verlening van het Nederlandschap en enige andere wijzigingen
(33 852 (R2023)) heb ik toegezegd per brief op enkele openstaande zaken te
reageren. Bij deze doe ik mijn toezegging gestand.

Ik zal achtereenvolgens ingaan op het amendement Marcouch (Kamerstukken
33852, nr. 33) en de misdrijven die onder dit amendement kunnen leiden tot
weigering van de optiebevestiging of naturalisatie in het belang van de openbare
orde, de mogelijkheden om voor personen die in de afgelopen jaren wegens
langdurig verblijf in het buitenland hun Nederlandschap hebben verloren een
regeling te treffen in deze Rijkswet, de suggestie voor een overgangsregeling
door het lid Marcouch en tot slot het na de plenaire behandeling ingediende
amendement De Graaf (Kamerstukken 33852, nr. 38).

Amendement Marcouch (Kamerstukken 33852, nr. 33)

De voorgestelde wijziging van de Rijkswet voorziet in een uitbreiding van de
reikwijdte van de openbare orde-toetsing, waardoor ook aan twaalf- tot
zestienjarigen bezwaren van openbare orde kunnen worden tegengeworpen. In de
praktijk kwam het met enige regelmaat voor dat hierdoor jeugdige vreemdelingen
die zeer ernstige misdrijven hadden gepleegd, desondanks zonder meer
Nederlander konden worden. Het amendement Marcouch voorziet in een nadere
specificering van het openbare ordebeleid voor deze categorie, waarbij het
onthouden van de optiebevestiging of de naturalisatie voor jeugdigen wordt
beperkt tot diegenen die schuldig hebben gemaakt aan misdrijven die in het
Nederlandse Wetboek van Strafrecht zijn aangewezen als misdrijven waarvoor
geen taakstraf kan worden opgelegd en zware drugsgerelateerde criminaliteit, en
equivalente misdrijven in de Wetboeken van Strafrecht van de Caribische landen.

Het amendement sluit naar mijn oordeel goed aan bij de bedoeling van de
voorgestelde maatregel, het voorkomen dat jeugdige personen die de rechtsorde
ernstig hebben geschokt met hun criminele daden zonder meer het

Nederlanderschap verkrijgen. Hierom laat ik, zoals ik ook heb aangegeven in de mondelinge behandeling, het oordeel hierover aan de Kamer.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Tijdens de behandeling is door het lid Keijzer gevraagd wat dit amendement betekent voor de misdrijven aanranding en mishandeling. Tevens is gevraagd wat dit betekent in een concreet geval, waarin sprake was van aanranding, maar waarbij wel een taakstraf was opgelegd. In geval van aanranding kan het Nederlandschap worden geweigerd in het belang van de openbare orde. Op feitelijke aanranding van de eerbaarheid (artikel 246 Sr.) staat naar wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van acht jaren. Hiermee wordt voldaan aan de drempel die in het amendement is ingebouwd. Voor het onthouden van het Nederlandschap is niet vereist dat daadwerkelijk een vrijheidsstraf is opgelegd. Weigering van het Nederlandschap kan dus ook in het geval, zoals genoemd door het lid Keijzer, waarin er ondanks dat een aanranding wettig en overtuigend bewezen was, toch een taakstraf werd opgelegd.¹

Datum
13 juni 2016

Ons kenmerk
772623

Omdat het amendement-Marcouch uitsluitend betrekking heeft op twaalf- tot zestienjarigen, op wie het jeugdstrafrecht per definitie van toepassing is, geef ik de indiener wel in overweging in het amendement niet verwijzen naar artikel 22b, eerste lid, Sr, maar naar artikel 77ma, eerste lid, Sr. Voor de reikwijdte van het amendement maakt dat niet uit, omdat beide bepalingen dezelfde strekking hebben.

Een regeling voor herkrijging van het Nederlandschap

Het lid Keijzer heeft eveneens aandacht gevraagd voor de positie van Nederlanders in het buitenland, die mogelijk tegen hun wil en zonder zich ervan bewust te zijn geweest het Nederlandschap hebben verloren in de periode voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet. De leden Voortman en Sjoerdsma hebben hier ook aandacht voor gevraagd bij diverse amendementen (Kamerstukken 33852, nr. 24, vervangen door de nrs. 31 en 32). Omdat over deze kwestie brede discussie was, geef ik graag schriftelijk nog enige toelichting.

Het streven naar een enkelvoudige nationaliteit is een belangrijk uitgangspunt in de regels omtrent verkrijging en verlies van het Nederlandschap. Onder de huidige Rijkswet op het Nederlandschap is het vrijwillig verkrijgen van een andere nationaliteit een grond voor verlies van het Nederlandschap (artikel 15, eerste lid, aanhef en onderdeel a). Hierop zijn verschillende uitzonderingen, waaronder bijvoorbeeld de situatie waarin een Nederlander de nationaliteit van zijn of haar huwelijkspartner verkrijgt. Het verlies van het Nederlandschap bij het vrijwillig verkrijgen van een andere nationaliteit is sinds jaar en dag onderdeel van het Nederlandse nationaliteitsrecht. Er is wel discussie over de wenselijkheid van deze regeling, maar niet zodanig dat er naar mijn oordeel sprake is van

¹ Zie de uitspraak van Rechtbank Midden-Nederland van 13 april 2016, ECLI:NL:RBMNE:2016:2047. De rechter heeft in dit concrete geval het jeugdstrafrecht toegepast, vanwege de jeugdige leeftijd van de dader en de omstandigheid dat het strafbare gedrag gepleegd is terwijl de dader deelt uitmaakte van een groepje jongens waarbij de sociale interactie kennelijk een grote rol heeft gespeeld. Het jeugdstrafrecht maakt het wel mogelijk dat bij de hiervoor genoemde zware delicten een taakstraf wordt opgelegd, mits daarnaast tevens jeugddetentie, een gedragsmaatregel of plaatsing in een inrichting voor jeugdigen wordt opgelegd (artikel 77ma Sr). Overigens gaat het in deze zaak om een meerderjarige vreemdeling, waarvoor het openbare ordebeleid niet wordt gewijzigd.

rechtsonduidelijkheid, die een vorm van herstelregeling zou vergen om het verlies van het Nederlanderschap op deze grond ongedaan te maken.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Als iemand zijn Nederlanderschap behoudt bij verkrijging van een andere nationaliteit, kan het gebeuren dat iemand door tijdsverloop toch het Nederlanderschap verliest. Als een meerderjarige Nederlander gedurende tien jaar in een ander land verblijft waarvan hij ook de nationaliteit bezit (artikel 15, eerste lid, aanhef en onderdeel c), verliest hij eveneens het Nederlanderschap. Deze termijn van tien jaar wordt gestuit door een verblijf van één jaar of langer op het grondgebied van het Koninkrijk (artikel 15, derde lid), dan wel door het verstrekken van een verklaring omtrent het bezit van het Nederlanderschap, dan wel door het verstrekken van een reisdocument of Nederlandse identiteitskaart.

Datum
13 juni 2016

Ons kenmerk
772623

Het bewuste artikel 15, eerste lid, aanhef en onderdeel c werd ingevoerd in 2003, ter vervanging van een eerder artikel 15, aanhef en onderdeel c, dat een soortgelijke, maar in reikwijdte beperktere verliesregeling kende. Bij deze wijziging werd in het overgangsrecht voorzien in een regeling, waarbij de termijn van tien jaar aanving op het moment van inwerkingtreding van de desbetreffende wijzigingswet, op 1 april 2003. Dit betekent dat er eerst vanaf 1 april 2013 sprake is geweest van verlies op grond van deze bepaling, ver nadat deze bepaling in het parlement is behandeld. Hoewel ik het primair als een eigen verantwoordelijkheid van Nederlanders zie om de wet te kennen en hier terdege rekening mee te houden in hun handelen, en er ook de nodige inspanningen vanuit de overheid zijn verricht om Nederlanders hierover te informeren, kan ik me gelet op de bovengeschetste rechtsontwikkeling voorstellen dat er bij sommigen onduidelijkheid kan zijn ontstaan over deze specifieke verliesgrond. Een herstelregeling, zoals het amendement nr. 32 wordt beoogd, zou in mijn ogen hierom gerechtvaardigd kunnen zijn. Dit zou dan moeten zien op oud-Nederlanders die op grond van artikel 15, eerste lid, onderdeel c, hun Nederlanderschap hebben verloren ná 1 april 2013 en vóór inwerkingtreding van deze wet.

Ik omarm daarbij het voorstel van het lid Voortman om het optierecht in de tijd te beperken voor de duur van één jaar na inwerkingtreding van deze wet. Dit dient de uitvoerbaarheid van de bepaling en voorkomt dat er tot in lengte van dagen een beroep op kan worden gedaan, ook wanneer het Nederlanderschap in een ver verleden verloren is gegaan.

Overgangstermijn

Aan het slot van het debat werd door het lid Marcouch nog de suggestie gedaan om bij de overgangstermijn bijvoorbeeld rekening te houden met de datum waarop het wetsvoorstel in de Tweede Kamer is aangenomen. Hierover ontstond bij de mondelinge behandeling enige onduidelijkheid. Ik begrijp het voorstel van het lid Marcouch aldus dat het voorstel geen werking zou hebben voor alle vreemdelingen die voor of ten tijde van de aanvaarding van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer in Nederland toelating en hoofdverblijf hebben, niet onder de werking van de nieuwe termijn van zeven jaar vallen. Vreemdelingen die nadien in Nederland aankomen, zullen wel onder de nieuwe termijn vallen.

Ik heb eerder in reactie op het amendement van het lid Sjoerdsma (Kamerstukken 33852, nr. 23) reeds aangegeven geen aanleiding te zien om de inwerkingtreding van de wet uit te stellen. Het is naar mijn oordeel niet onredelijk om inzake deze wijziging uit te gaan van onmiddellijke werking van de

maatregelen. Dit geldt ook ten aanzien van de suggestie van het lid Marcouch. Aanvaarding van een wetsvoorstel door de Tweede Kamer is bovendien geen gebruikelijk moment in het kader van overgangsrecht.

Amendement van het lid De Graaf (Kamerstukken 33852, nr. 38)

Na de afronding van de plenaire behandeling is nog een amendement ingediend van het lid De Graaf (Kamerstukken 33852, nr. 38). Het amendement stelt voor de termijn voor naturalisatie te verlengen naar tien jaar. Ik heb reeds in de plenaire behandeling aangegeven hier weinig voor te voelen, en ik ontraad dan ook dit amendement.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

K.H.D.M. Dijkhoff

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Datum
13 juni 2016

Ons kenmerk
772623